

36

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Rok IV

Warszawa, 15 października 1947

Nr 20

T R E Ś C

Pomoc sąsiedzka stała się prawem
Zaopatrzenie w opat wsi i małych miasteczek — *A. Stolarshi.*
Akacja biblioteczna zadaniem dnia — *H. Kurlowska.*
Sprawozdawczość Wojskowych Rad Narodowych — *F. Janowski.*
Miasto już odbudowane — *A. Spandowska.*
Dwuletni dorobek PRN w Kraśniku — *J. Pawlikowski.*

Z całej Polski.
Odpowiedzi redakcji.
Poradnik radnego.
Porady prawne.
Dział urzędowy

Pomoc sąsiedzka stała się prawem

Dekret z dnia 11 września 1947 roku o pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie jest ulegalizowaniem na drodze ustawodawczej zwyczaju, który powstał na wsi dzięki inicjatywie uspołecznionych jednostek, bądź też organizacji społecznych. Straty wojenne, niski stan pogłowia, powstanie wielkiej ilości nowych samodzielnych gospodarstw, spowodowały, że ogromna masa rolników nie dysponowała sprzężeniem i narzędziami rolniczymi niezbędnymi do uprawy ziemi.

Od roku 1946 proces ten przybrał formy zorganizowanej akcji, prowadzonej na terenie całej Polski pod egidą rad narodowych gminnych i powiatowych. Odbywa się to różnie, bądź za odpłatę zbożem po zbiorach, bądź za odrodek, przy czym stawki odpłatne uchwalane są zbiorowo — bądź też — co bynajmniej nie było wyjątkowe — rady narodowe w gminie czy powiecie uchwałyły pomoc sąsiedzką bezpłatną.

Obecne usankcjonowanie tego obyczaju dekretem stanowi oficjalne uznanie i zatwierdzenie przez rząd tej metody rozwiązywania trudności w rolnictwie. Znaczenie dekretu polega ponadto na uczynieniu pomocy sąsiedzkiej prawem i obowiązkiem oraz na ogłoszeniu jednolitych norm prawnych, które zapobiegą jakimkolwiek niedociągnięciom, czy też nadużyciom w tej dziedzinie.

Omawiany dekret definiuje istotę pomocy sąsiedzkiej w następujący sposób: „Pomoc sąsiedzka w rolnictwie ma na celu pomoc gospodarstwom rolnym, pozbawionym siły pociągowej, narzędzi rolniczych lub środków transportowych dla zabezpieczenia terminowego dokonania orki, zasiewów oraz zbiorów

i obejmuje obowiązek oddawania do użytku sprzężaju i maszyn rolniczych wraz z obsługą oraz uprzęży, wozów i narzędzi rolniczych.“

Do świadczeń z tego tytułu obowiązani są właściciela lub użytkownicy gospodarstw rolnych, dostatecznie zaopatrzone w wyżej wymienione przedmioty, prawo zaś do korzystania z pomocy mają rolnicy, którzy nie posiadają siły pociągowej lub innych narzędzi pracy i nie dysponują gotówką na ich nabycie. Nie mogą jednak z pomocy sąsiedzkiej korzystać gospodarze, którzy bez dostatecznego uzasadnienia wyzbyli się koni lub też posiadają poza rolnictwem inne stałe źródło dochodu.

Wśród uprawnionych dekret wyróżnia pewne kategorie posiadające pierwszeństwo w korzystaniu z omawianych świadczeń. Są to: posiadacze gospodarstw powstałych w wyniku reformy rolnej, 2) posiadacze gospodarstw zniszczonych wskutek działań wojennych lub klęsk żywiołowych, 3) wdowy i sieroty po poległych w walce o niepodległość i demokrację, 4) osadnicy i repatrianci, 5) rodziny osób odbywających służbę wojskową, korzystające z ustawowej pomocy i zasiłków.

Akcję pomocy sąsiedzkiej organizuje się w ramach gromady lub gminy wiejskiej. O zasięgu jej decyduje gminna rada narodowa. W razie potrzeby może powiatowa rada rozciągnąć obowiązek udzielania pomocy na gminy sąsiednie. Zdarza się bowiem w praktyce, że w obrębie jednej gminy nie znajdzie się dostateczna ilość gospodarstw zasobniejszych, zdolnych do udzielenia pomocy. Istnieją gminy szczególnie ubogie lub też zniszczone przez żywioł. W tym samym powiecie mogą jednak istnieć

gminy zamożniejsze i wówczas to one mocą decyzji powiatowej rady, zobowiązane będą do udzielenia pomocy.

Organizując akcję prezydium gminnej rady ustalać będzie szczegółowy plan pomocy sąsiedzkiej, określający wyraźnie kto i komu tej pomocy udzieli oraz w jakiej formie. Czas świadczenia nie może przekraczać 14 dni w ciągu roku. Udzielane świadczenia będą odpłatne. Normy opłat na wnioszek prezydium rady gminnej ustalać będzie prezydium rady powiatowej według zasad słuszności biorąc pod uwagę interesy obu stron.

Plan pomocy sąsiedzkiej oraz normy opłat muszą być ogłoszone publicznie w danej gminie. Zainteresowani mogą wnieść odwołanie do powiatowej względnie wojewódzkiej rady, co jednak nie zwalnia ich od obowiązku wykonania nałożonych świadczeń.

Wykonaniem ustalonego planu pomocy sąsiedzkiej na obszarze gromady kieruje sołtys pod nadzorem wójta.

Zagadnienia gospodarcze

ALEKSANDER STOLARSKI

Zaopatrzenie w opał wsi i małych miasteczek

Sytuacja opałowa ludności przedstawia się w sposób następujący:

Ludność miejska pracująca w instytucjach, których pracownikom przysługują karty żywnościowe, otrzymuje przydziały węgla opałowego na podstawie powyższych kart; ludność wiejska rolnicza może nabywać węgiel opałowy na podstawie transakcji wiązanych, przeprowadzanych z ekspozyturami Funduszu Aprowizacyjnego. Rolnik, który dostarczył zboże po cenie ustalonej otrzymuje oprócz zapłaty gotówkowej dodatku bony, uprawniające go do zakupu po cenach sztywnych węgla (a także cementu, skóry lub tekstyliów). W ten sposób może zaopatrzyć się w opał na zimę.

Pozostają jednak liczni rolnicy, którzy mają gospodarstwa karłowate, lub zamieszkują w powiatach zniszczonych przez działania wojenne albo przez klęski gospodarcze. Nie posiadają oni więc zapasów zboża, przy pomocy których mogliby uzyskać pożądany węgiel. Poza tym jest jeszcze liczna rzesza mieszkańców mniejszych miast i miasteczek, zatrudnionych w instytucjach, których pracownikom nie przysługują karty opałowe.

Ministerstwo Leśnictwa pomyślało zawczasu o zaopatrzeniu w opał wymienionych powyżej kategorii ludności i wydało w drugiej dekadzie września r. b. zarządzenie do wszystkich podległych mu Dyrekcji Okręgowych Lasów Państwowych o udostępnienie materiału opałowego ludności wiejskiej oraz małych miasteczek.

Na materiał powyższy zostały przez Ministerstwo Leśnictwa przewidziane:

- 1) drzewostany spalone lub zniszczone przez owady, które dadzą duże ilości opału grubego,
- 2) opał gałęziowy uzyskiwany przez czyszczenie oraz pierwsze trzebieże,

Przekroczenie przepisów omawianego dekretu, podlega karze aresztu do 6 miesięcy lub grzywny do 100 tysięcy złotych. Do przekroczeń należy: uchylenie się od świadczeń, pobieranie opłat wyższych niż ustalone, utrudnianie spełniania obowiązku innym, lub też zaniedbanie organizowania pomocy sąsiedzkiej przez osoby obowiązane do tego z tytułu swego urzędu.

Tak przedstawiają się przepisy dekretu, który ujął zagadnienie pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie w obowiązujące normy prawne. Dekret wejdzie w życie z dniem ogłoszenia, a obowiązuje do końca 1949 r.

W związku z uchwaleniem tego dekretu Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ogłosił apel do wszystkich rolników, w którym wezwał ich do karnego wykonania postanowień dekretu. Pomoc sąsiedzka bowiem na terenach ubogich w siłę pociągową przyczyni się do powiększenia obszarów siewnych i zlikwidowania odłogów. Dzięki temu osiągniemy samowystarczalność aprowizacyjną i uniezależnimy nasz kraj od importu zbóż z zagranicy.

3) karpina opałowa karczowana przez nadleśnictwa państwowe lub przez nabywców - rolników.

Karpina sosnowa, której wielkie ilości idące w miliony m. p. tkwią w ziemi na obszarze całego państwa, na olbrzymich wyrębach wojennych i powojennych oraz w drzewostanach przerabanych, — ma specjalne znaczenie dla rolników pozbawionych opału węglowego. Ministerstwo Leśnictwa zaprosiło Związek S. Chł. do współpracy z administracją Lasów Państwowych w akcji zaopatrzenia ludności wiejskiej w opał.

Związek Samopomocy Chłopskiej winien zachęcać ludność wiejską do jak najliczniejszego kopania karpiny zwłaszcza w roku bieżącym wobec wielkich trudności doprowadzenia do wsi węgla. Ograniczając zużywanie opału drzewnego, oszczędza się lasy, będące jednym z najważniejszych źródeł siły państwa i dobrobytu ludności. Wszystkie wojewódzkie Zarządy Oddziałów Zw. S. Chł. zostały wezwane przez Zarząd Główny do bezzwłocznego podjęcia inicjatywy Ministerstwa Leśnictwa i wydania zarządzeń, mających na celu zaopatrzenie ludności wiejskiej w tani opał. Zarządom wojewódzkim zalecono rozwinięcie odpowiedniej propagandy w terenie i zachęcanie ludności wiejskiej do eksploatacji karpiny sosnowej, dającej duże ilości smolnego wysokokalorycznego opału.

Eksploatacja przez rolników karpiny posiada dla nich jeszcze jeden poważny plus, a jest nim specjalnie niskowa cena, którą Ministerstwo zleciło pobierać od rolników na podstawie swego zarządzenia z dnia 20. IX. 1947 r. za Nr. III-0-2017/og. 58.

Eksploatację karpiny Ministerstwo zamierza udostępnić rolnikom zasadniczo przez cały rok, niemniej jednak zwyczajowo ludność kopie ją najchętniej jesienią i wczesną wiosną tj. w okresie najmniejszego nasilenia prac rolnych, zatem najsilniej

sza eksploatacja karpiny winna przypaść na okres od 1. X. 1947 r. do 1. IV. 1948 r.

Wdzięczne pole do rozwinięcia odpowiedniej akcji uświadamiającej i propagandowej mają tu również miejskie i wiejskie rady narodowe. W ten sposób akcja Związku Samopomocy Chłopskiej nie będzie odosobniona, gdyż spotka się z pełnym zrozumieniem i poparciem rad narodowych. Współpraca ta jest tym

łatwiejsza, że członkowie rady narodowej są w wielu wypadkach jednocześnie członkami władz organizacyjnych Związku Sam. Chł. i na odwrót.

Im silniejsza będzie współpraca w terenie Z.S.Ch. i rad narodowych na tym odcinku, tym szybciej i pewniej nastąpi zaopatrzenie w opał tych warstw ludności, któreby go w inny sposób nie uzyskały.

Dlatego wszyscy do eksploatacji karpiny!

Zagadnienie kulturalno-oświatowe

HELENA KURKOWSKA

Akcja biblioteczna – zadaniem dnia

W dzisiejszym numerze „Rady Narodowej“ podaliśmy dwa okólniki Rady Państwa dotyczące akcji bibliotecznej: o funkcjonowaniu wojewódzkich, powiatowych i gminnych komitetów bibliotecznych i o zaopatrzeniu ziem odzyskanych w polską książkę.

Oba te okólniki dowodzą, że najwyższe czynniki państwowe przywiązują wielką wagę do rozwoju bibliotek i doceniają ich rolę. Zresztą dekret z dnia 17 kwietnia 1946 r. o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi uchwalony w niespełna rok po odzyskaniu niepodległości, gdy w okresie międzywojennym nie starczyło na to czasu w ciągu 20 lat, jest argumentem najbardziej przekonywującym.

Rada Państwa wzywa do jak najszybszego powołania komitetów bibliotecznych i podaje instrukcję dla ich organizowania.

Jaki jest cel tych komitetów?

Komitety mają a) koordynować akcję administracji szkolnej i samorządu terytorialnego, dotyczącą utworzenia sieci bibliotek, b) umożliwić każdemu obywatelowi korzystanie ze zbiorów bibliotecznych, c) stanowić organ doradczy terenowych rad narodowych w dziedzinie udostępniania książki.

Jeżeli chodzi o organizację komitetów bibliotecznych, to wiąże się ona ściśle z radami narodowymi. Przedstawiciel komisji oświatowej przy radzie narodowej przewodniczy na pierwszym posiedzeniu komitetu, a następnie, jeżeli nie został wybrany przewodniczącym komitetu jest z urzędu jego zastępca.

Zadania komitetu bibliotecznego obejmują przede wszystkim opiekę nad działalnością i rozwojem bibliotek powszechnych i szkolnych oraz opiniowanie budżetu na potrzeby bibliotek.

Praca komitetów bibliotecznych jest ściśle związana z trwającą obecnie akcją tworzenia w ramach sieci bibliotecznej bibliotek powiatowych i miejskich. Ministerstwo Oświaty pomnęło na razie zakładanie bibliotek gminnych, a to z powodu braku wykwalifikowanych sił, które mogłyby je poprowadzić. Całą akcję pomyślano w ten sposób, że biblioteka powiatowa obsługuje teren. Praca ta wygląda w sposób następujący: biblioteka powiatowa wyszukuje w gminach i gromadach ośrodki kulturalne, interesujące się książką i dostarcza im komplety książek według zapotrzebowania, zaopatrzone w krótką instrukcję o sposobie wypożyczania. Biblioteka powiatowa dostarcza dowolne ilości książek, nie wyznacza terminu zwrotu, nie domaga się zwracania wszystkich książek jednocześnie.

Budżety bibliotek powiatowych są bardzo niejednolite. Związki samorządowe preliniuje sumy na biblioteki nie lżą się przeważnie ze stanowiskiem Ministerstwa Oświaty, które bierze pod uwagę potrzeby biblioteki i wysokość świadczeń realizowanych przez samorząd. Poza tym samorząd często wypłaca preliniowane sumy zaledwie w małym procencie. Zresztą nie wszystkie samorzady stały się właścicielem prawnym bibliotek. Musi być na to wydana uchwała rady narodowej, że stwarza się bibliotekę powiatową, miejską czy gminną, a jeśli jest już utworzona np. przy inspektoracie szkolnym musi być uchwała rady narodowej przejęta przez związek samorządowy. Budżet biblioteki powiatowej opiera się często głównie na dotacji państwowej, często nie pokrywa zupełnie potrzeb biblioteki, nie wystarcza np. na oprawę, przez co książki niszczą się bardzo szybko. Pensje personelu są również nie zadowalające.

Minimalny budżet biblioteki powiatowej powinien wynosić co najmniej 400.000 zł., z czego 100.000 szłoby na zakup książek, 100.000 na oprawę, 100.000 na uposażenie pracownika w 8-ym stopniu służbowym, 100.000 na lokal, światło i opał, i inne wydatki.

Gminy, które korzystają z księgozbioru biblioteki powiatowej powinnyby wstawić do budżetu pozycję przynajmniej kilkunastu tysięcy jako świadczenie na rzecz biblioteki powiatowej, z czego część szłaby na zakup, część na oprawę, a część na opracowanie książek.

Jeżeli biblioteka powiatowa obsługuje również miasto, samorząd miejski nie może uchylać się od świadczeń (opłaty, lokal, światło, opał), a biblioteka powiatowa winna wydzielić dla wypożyczalni miejskiej część księgozbioru, proporcjonalnie do świadczeń samorządu miejskiego.

Biblioteki powiatowe na ziemiach odzyskanych zostały niedawno utworzone lub są w trakcie powstawania. W dniu 1 października istniało na tych terenach 109 bibliotek w 7-miu województwach i 109-ciu powiatach, a więc każdy powiat ma lub organizuje własną bibliotekę. Niestety jednak księgozbiór w tych bibliotekach jest przeważnie bardzo skromny i nie wystarcza na potrzeby terenu, który obsługują. Stąd słaba ilość punktów odbiorczych. 90 bibliotek powiatowych na 109 ma zaledwie 1 punkt miejski, a 60 zaledwie kilka punktów wiejskich (źle jeżeli tylko jeden). Są i takie, które mają

coprawda do 20 punktów wiejskich, ale cóż to znaczy wobec tak dużej ilości gmin i gromad.

Biblioteki miejskie są obecnie w stadium organizacji, tym niemniej mamy ich już dzisiaj 39, w 7-miu województwach. Poniżej podajemy miasta na ziemiach odzyskanych, które mają biblioteki miejskie (względnie organizują je właśnie).

Nazwa Województwa	Ilość Bibliotek	Nazwa Miasta
Białostockie	1	Elk (projektowana),
Gdańskie	2	Malbork, Elbląg,
Olsztyńskie	2	Olsztyn, Mragowo,
Poznańskie	3	Gorzów, Piła, Zielona Góra (w planie),
Szczecińskie	9	Szczecin, Słupsk, Koszalin, Kołobrzeg, Szczecinek, Białogard, Swinoujście (w planie Starogard, Nowogard),
Katowickie	10	Bytom, Gliwice, Zabrze, Opole, Koźle, Paczków, Głogówek, Pyskowice, (w planie Raciborz), Kluczbork,
Wrocławskie	12	Wrocław, Wałbrzych, Świdnica, Strzegom, Biały Kamień, Kłodzko, Szunów, Nowa Sól, Jelenia Góra, (w organizacji Legnica, Dzierżoniów), (w planie Solice Śląskie).

7 województw 39 bibliotek miejskich

Uwaga: miasta wydzielone oznaczono tłustym drukiem.

Jeżeli chodzi o biblioteki powiatowe to:

Województwo	Ilość bibliotek
Białostockie	3
Gdańskie	5
Olsztyńskie	17
Śląsko-Dąbrowskie	14
Szczecińskie	24
Wrocławskie	33
Ziemia Lubuska	13

Rady narodowe powiatowe i gminne muszą także dbać o rozwój bibliotek, nie tylko swoich, jeśli znajdują się na ziemiach centralnych, lecz również i ziem odzyskanych. W tym celu rady powinny inicjować

impresy dochodowe (sportowe, przedstawienia, koncerty) oraz propagandowe dla zdobycia środków na zaopatrzenie ziem odzyskanych w książki. Rada Państwa wszczęła sama tego rodzaju akcję zakupując 200 kompletów książek dla 200-tu bibliotek powiatowych i wiejskich na ziemiach odzyskanych. Rady narodowe są jednak zobowiązane dopilnowania oprawy tych książek.

Sprawa introligatorów, tak samo jak sprawa bibliotekarzy jest wciąż otwarta. Teren, który pragnie dobrze przeprowadzić akcję podniesienia kultury musi pamiętać o bibliotekach układając budżet, dysponując lokalami, zdobywając odpowiednio przeszkolony personel bibliotekarski oraz wykwalifikowanych introligatorów. Przygotowanie nowych kadr fachowców ułatwi jednocześnie młodzieży zdobycie nowych, a potrzebnych w Polsce zawodów.

Biblioteki gminne nie są w tej chwili tworzone, poza województwem łódzkim i kieleckim, gdzie zakłada się je eksperymentalnie. Tam jednak, gdzie okazuje się wyraźna potrzeba ich utworzenia należy trzymać się następujących wytycznych. Utworzyć można bibliotekę gminną tylko wtedy, gdy samorząd gwarantuje jej trwałość przez odpowiednie uwzględnienie w budżecie. Księgozbiór musi się składać przede wszystkim z dzieł podstawowych jak encyklopedie, słowniki, mapy, podręczniki dla samouków, klasyczne dzieła literatury polskiej i obcej. Powieści otrzymają czytelnicy od biblioteki powiatowej, która ich będzie w dalszym ciągu obsługiwać. Nie znaczy to, że biblioteki gminne będą rzadkością w Polsce. Przeciwnie, każdy punkt odbiorczy przy gminnej radzie narodowej powinien dążyć do takiego rozwoju, aby stworzenie biblioteki gminnej stało się koniecznością. Aby to jak najszybciej osiągnąć gminne komitety biblioteczne winny współpracować z komisją oświatową przy gminnej radzie narodowej i wspólnie dbać o lokal i światło, opiekować się punktem, pilnować czy jest należycie wyzyskany, czy książka dociera do wszystkich zainteresowanych, czuwać nad rozszerzeniem punktu, uważać czy kierownik zespołu czytelników dba o czytelników i o książki przysyłane z biblioteki powiatowej.

Redakcja „Rady Narodowej“ prosi o dzielenie się z nią wszystkimi osiągnięciami w tej dziedzinie, a jednocześnie zaznacza, że razem z Biurem Rad Narodowych chętnie udzielać będzie wyjaśnień i porad wszystkim radom narodowym zwracającym się o pomoc.

O usprawnienie działalności rad

F. JANKOWSKI

Sprawozdawczość Wojewódzkich Rad Narodowych

Zgodnie z ustawą z dnia 11. IX. 44 r. o organizacji i zakresie działania rad narodowych artykuł 22 §§ 1, 2 i 3, każda rada narodowa niższego stopnia składa hierarchicznie wyższej terytorialnie, właściwej radzie narodowej, sprawozdanie ze swej działalności nie później niż 15 każdego miesiąca kalendarzowego za miesiąc poprzedni. Odpisy protokołów posiedzeń rady winny być w trybie przewidzianym w § 1, składane nie później niż 7-go dnia po odbyciu posiedzenia.

Przepis ten został objaśniony okólnikiem Biura Prezydialnego K.R.N., na mocy którego miesięczne sprawozdania mają być treściwe i krótkie, natomiast sprawozdania kwartalne — pełne, oddające wiernie całokształt dokonanych prac.

W/g § 4 sprawozdania z działalności W.R.N. winny być przedstawiane w trybie przewidzianym §§ 1, 2 i 3 Krajowej Radzie Narodowej. Obecnie należy rozumieć do Biura Rad Narodowych Rady Państwa

(Warszawa, ul. Podchorążych 99). Za wykonanie powyższych postanowień odpowiada osobiście przewodniczący rady (art. 22 § 5).

Mimo wyraźnego brzmienia ustawy są wojewódzkie rady narodowe, które nie wypełniają pod tym względem swych obowiązków, a nawet lekceważą je jak np. w Białymstoku i Rzeszowie, gdy rady te od 1. I. 47 r. do 1. IX. 47 r. nie nadesłały ani jednego sprawozdania ze swej działalności i ani jednego protokołu z posiedzenia plenarnego. W takich okolicznościach trudno jest żądać właściwego wykonania ustawy od rad narodowych hierarchicznie podległych W.R.N. Poważnym niedociągnięciem jest również opóźnianie terminu i przysyłanie zaległych odpisów zbiorowo.

Bez dobrej sprawozdawczości nie można wyrobić sobie właściwego obrazu o rozwoju życia rad narodowych.

Biurowo Rad Narodowych stwierdza również, że cały szereg wojewódzkich rad wywiązuje się z ustawowego obowiązku prawie bez zarzutu, a niektóre z nich jak W.R.N. w Lublinie, Pruszkowie, Krakowie i M.R.N. w Warszawie nadsyłają protokoły z posiedzeń prezydium i nawet protokoły z odpraw przewodniczących P.R.N. i M.R.N. (wydzielonych).

W.R.N. w Olsztynie i Szczecinie odbywają swe posiedzenia regularnie co miesiąc, pozostałe zaś z mniejszymi lub większymi odchyleniami.

Materiał sprawozdawczy W. R. N. pozwala Biuru Rad Narodowych koordynować rozwój samorządu, uchylać jego niedomagania, wysuwać na czoło niedociągnięcia.

Zaległości w nadsyłaniu sprawozdań okresowych jak i protokołów z posiedzeń plenarnych nie możemy tolerować na żadnym stopniu w hierarchii rad narodowych dla wyżej przytoczonych i zrozumiałych powodów.

Przewodniczący W.R.N. mając na uwadze ogólny pożytek wypływający z właściwego rozwoju rad narodowych, winni jako osobiście odpowiedzialni

w myśl dekretu dopilnować wykonania obowiązku przez podległe sobie biura prezydzialne odnośnie powołania sprawozdawczości w górę i w dół.

Dla ilustracji załączamy zestawienie sprawozdawczości W.R.N. za czas od 1. I. 47 r. do 1. IX. 47 r.

Lp. k.	Woj. Rada Nar.	Sprawozd. kwart.	Sprawozd. mies.	Prot. z pos. plen.	Prot. z pos. prezyd.	Prot. z odpr. przewodniczących PR i MRN	Inne sprawozd. i prot.	Uwagi
1	Białystok	-	-	-	-	-	-	
2	Bydgoszcz	2	2	5	-	-	1*)	*) sprawozd. Woj. Urzędu Ziem.
3	Gdańsk	1	-	3	-	-	-	
4	Katowice	2	1	5	-	-	-	
5	Kielce	2	-	2	-	-	6*)	*) Sprawozd. Kom. Kонтр. Spół.
6	Kraków	1	2	2	18	-	-	
7	Lublin	2	-	3	19	2	-	
8	Łódź	1	-	4	-	-	1*)	*) Konfer. PRN i MRN przyw. Kom. Oświaty
9	Łódź miasto . . .	-	-	5	-	-	-	
10	Olszyna	2	4	6*)	-	-	-	*) Brak prot. z plenum WRN Nr. 4 i 5
11	Poznań	2	-	3	-	-	-	
12	Rzeszów	-	-	-	-	-	1*)	*) z wykon. budz. za 1946 r.
13	Szczecin	-	3	8	-	-	1*)	*) z zakońc. roku szkol. 46,47.
14	Warszawa	-	2	4	19	-	-	
15	Warszawa miasto	1	5	5	37	-	-	
16	Wrocław	2	-	5	-	-	-	

Z życia rad

ANTONINA SPANDOWSKA

Miasto już odbudowane

Stopień zniszczenia Gdyni nie był coprawda wielki, bo wynosił tylko 17% ogólnego stanu zabudowań. Te jednak zniszczenia zostały już w ciągu dwu lat niepodległości odbudowane. W lecie br. ukończono prace nad remontem wszystkich uszkodzonych lub zburzonych obiektów z wyjątkiem kilku zaledwie domów, które w ramach aktualnych planów architektonicznych przeznaczone są do rozbiórki.

Pewien procent prac nad odbudową wykonało miasto a większą część poszczególne instytucje państwowe, samorządowe oraz przedsiębiorstwa państwowe, które własnym kosztem odremontowały gmachy na swój użytek. Inicjatywa prywatna wniosła udział bardzo niewielki.

Stąd m. in. pochodzi trapiące Gdynię, jak obecnie większość miast polskich, przeludnienie, choć pozornie ilość mieszkańców nie wyjaśnia tego zjawiska. Przed wojną Gdynia liczyła 130.000 ludności — dziś osiągnęła cyfrę 100.000 (w roku 1945 było niecałe 50.000). Skoro

więc zniszczenia zostały już usunięte, pojemność miasta powinna być taka sama jak przed wojną. Po pierwsze jednak należy pamiętać, że w Gdyni i przed 1939 rokiem istniała bieda mieszkaniowa, obecnie zaś miasto to dźwigać musi wespół z tak bardzo zniszczonym Gdańskiem ciężary związane z siedzibą województwa, tzn. pomieścić szereg urzędów i instytucyj, których przed wojną tu nie było.

Ponadto marynarka wojenna, która dawniej mieściła się na Oksywiu, dziś niezależnie od tego zajmuje szereg budynków w mieście. Stopniowo zresztą je opróżnia w miarę postępowania prac w jej własnej siedzibie.

W Gdyni obowiązuje więc jak i w innych miastach publiczna gospodarka lokalami. Objęte są nią niemal wszystkie obiekty mieszkaniowe, gdyż jak powiedziano inicjatywa prywatna niewiele zrobiła w zakresie odbudowy, a zatem i domów wyłączonych spod przepisów kwaterunkowych jest mała ilość.

Miejska Rada Narodowa w Gdyni nie poprzestaje jednak na doprowadzeniu miasta do przedwojennego stanu. Planuje się budowę nowych domów mieszkalnych. Zakres tej akcji zależny będzie od uzyskanych funduszy, narazie bowiem z własnych środków miasto nie może podjąć tych robót. Jakkolwiek bowiem deficyt budżetowy z roku na rok się zmniejsza dzięki wzrastaniu własnych dochodów miasta tak z podatków jak i z przedsiębiorstw, niemniej istnieje on jeszcze nadal i nie pozwala na pokrycie z budżetu tak poważnych inwestycji.

W chwili obecnej Miejska Rada Narodowa m. Gdyni czyni starania o uzyskanie specjalnych kredytów na budownictwo mieszkaniowe. Niezależnie od tego zabiega się o przydzielenie miastu stałych dochodów z portu, który jest własnością państwa.

Port gdyński uległ zniszczeniom większym niż samo miasto. Falochrony zburzono w lwiej części, ponadto niektóre nadbrzeża i magazyny. Te ostatnie są już dziś w dużym stopniu odbudowane.

Pomimo jednak tych zniszczeń władze miejskie m. Gdyni są zdania, że port gdyński ma dużą przyszłość. Nowo odzyskane porty w Szczecinie i w Gdańsku naprzekór zdaniom laików nie stanowią dla Gdyni groźnej konkurencji, która zepchnie ją na plan dalszy. Przeciwnie — trzy te porty wzajemnie uzupełniają się

będą, dzieląc pomiędzy siebie rozwijającą się żeglugę i handel.

Porty w Gdańsku i Szczecinie położone są w głębi rzek, których wąskie gardziele nie pozwalają na swobodne wprowadzanie i manewrowanie większych jednostek. Port w Gdyni położony na otwartym morzu posiada szereg równoległych basenów, które umożliwiają jednoczesne wprowadzenie całego szeregu statków. Nowoczesna budowa portu dopuszcza wejście największych nawet jednostek.

Bogactwo portu gdyńskiego stanowią również nowoczesne magazyny, budowane bez użycia drzewa, wyłącznie przy pomocy betonu i cementu, co chroni składowany towar przeciw szczurom i owadom.

W przyszłości zatem dla handlu drobnicą — droższego i zyskowniejszego — przewiduje się port gdyński, zaś Szczecin i Gdańsk na masowe przeładunki węgla. Również dla ruchu pasażerskiego Gdynia będzie dogodniejsza, czego dowodem jest pierwsza regularna linia komunikacyjna Gdynia — Ameryka.

Z tych poważnych perspektyw widać, że miasto Gdynia, jako ściśle związane z portem, ma nadal widoki szybkiego rozwoju. To też należy życzyć Radzie Miejskiej, aby jej plany rozbudowy miasta zostały uwieńczone powodzeniem.

J. PAWLIKOWSKI

Dwuletni dorobek Powiatowej Rady Narodowej w Kraśniku

Jako jeden z powiatów przyczółkowych, powiat Kraśnicki został szczególnie dotknięty okupacją hitlerowską. Z pośród siedemnastu gmin należących do powiatu Kraśnickiego, dotkliwie ucierpiały trzy gminy: Annapol, Kosin i Gościeradów. Jako gminy nadwiślańskie, w ciągu sześciu miesięcy były w orbicie ognia. Również inne gminy na terenie powiatu nie zostały w tym czy innym stopniu dotknięte okupacją. Szereg miejscowości na terenie powiatu przeżyło pacyfikację. To też po wyzwoleniu, w roku 1945, teren powiatu przedstawiał kompletną ruinę gospodarczą: brak transportu, linii telefonicznych, spalone mosty, zniszczone drogi, pogorzeliska mieszkaniowe, brak szpitali, lekarstw, budynków szkolnych, spalone budynki gminne i t. d.

To też działalność władz samorządowych była na tym terenie szczególnie trudna. Dorobek dwóch lat pracy przedstawia się w zarysie następująco.

Za wyjątkiem gmin: Annapol, Kosin i Gościeradów — budżety zostały zrównoważone własnymi dochodami, a zaznaczonym powyżej gminom udzielono dotacji ze Skarbu Państwa: z pośród miast otrzymały dotację w wysokości 252.923 zł. m. Janów i 140.000 zł. m. Kraśnik.

Budżet Powiatowego Związku Samorządowego za okres od 1 kwietnia do 31 grudnia 1946 roku wykonano po stronie wydatków w wysokości 65%, zaś po stronie dochodów w 87%. Na przeszkodzie ku pełniejszemu wykonaniu budżetu za rok 1946 stanął brak rozporządzenia wykonawczego do dekretu z dnia 20 marca 1946 roku o podatku gruntowym. Rozporządzenie powyższe ukazało się dopiero w październiku, co też w związku ze skomplikowanym i dość żmudnym obliczaniem wymiarowym podatku gruntowego, uniemożliwiło należyte zrealizowanie budżetu. W roku ubiegłym budżet powiatowego Związku Samorządowego wynosił zaledwie 6.575.394 zł., w roku bieżącym wynosi 38.164.800 zł.

Do ważniejszych prac samorządowych w roku 1946 należy zaliczyć następujące: remont dróg bitych na przestrzeni 4357 mtr. kw.; remont mostów 18 mtr. bieżących; budowa dwóch mostów nowych: w Kosinie o przestrzeni światła 14,5 mtr. i Zaklikowie, o przestrzeni światła 21 mtr.

Wybudowano bursę międzygimnazjalną w Kraśniku kosztem ponad pół miliona złotych na 120 miejsc; przeprowadzono konserwację dwóch domów w Janowie Lubelskim, oddanych do użytku gimnazjum, kosztami 45000 złotych. Uruchomiono dwa średnie zakłady naukowe: Żeńskie Gimnazjum Rolnicze w Kwiatkowicach (przedmieście Kraśnika) i Męskie Gimnazjum Rolnicze w Olbicińcu (7 kl. od Kraśnika). Przy zakładach powyższych zainstalowano internaty.

Na podstawie uchwały Plenum Rady z dnia 16 czerwca b. r., przejęto od Ministerstwa Obrony Narodowej teren b. koszar 24 p. ułanów w Kraśniku. Mienie powyższe składa się z ziemi o obszarze 121 ha tudzież z szeregu budynków pokoszarowych. Wszystkie bez wyjątku budynki, podczas działań wojennych zostały zniszczone w 50, a nawet 75%. Dotychczas odremontowano jeden budynek i umieszczono w nim 8-klasową szkołę powszechną; zniwelowano plac i urządzono boisko dla potrzeb P. W. i W. F., jak również przystąpiono do remontu budynku dla tejże placówki. Zaprojektowano urządzenie szpitala powiatowego na 140 łóżek. W tym też celu zostaną wyremontowane trzy bloki pokoszarowe. Dla potrzeb szpitala przeznaczono odpowiedni teren wraz z ładnym ogrodem owocowym. Następnie projekt przewiduje uruchomienie na tym dość rozległym terenie pokoszarowym urządzenie szkoły zawodowej — ślusarsko-mechanicznej. Już w niedalekiej przyszłości zajdzie potrzeba umieszczenia w budynkach pokoszarowych Wydziału Powiatowego i Urzędu Starościńskiego.

Zamordowanie przewodniczącego GRN w Barszczewie

21.IX.1947 r. zamordowany został w swojej rodzinnej wsi w Izbiszczach pow. białostockiego, Piotr Sokół, przewodniczący Gminnej Rady Narodowej w Barszczewie, członek Powiatowej Rady Narodowej, oraz Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku.

Banda NSZ-owska pozbawiła miejscowe społeczeństwo czynnego działacza ludowego i społecznego, ojca 5-ciorga dzieci.

Cześć Jego pamięci.

Z całej Polski

POWIAT RADZYMIŃSKI NA ODBUDOWĘ WARSZAWY

Gminny Komitet Odbudowy Warszawy w Tuszczu wpłacił 40.000 zł. na odbudowę Stolicy.

Pracownicy samorządu terytorialnego pow. radzymińskiego biorą czynny udział w odbudowie Warszawy, płacąc 1% miesięcznie od skromnych poborów.

Gmina Tuszcz — wpłacono do P. K. O. 1341 zł.

Gmina Klembów — dn. 20.IX.47 r. do P. K. O. Nr. I-1526 — 1689 z.

Gm. Międzyłесь 1,620 zł. i jednorazowa składka po 300 zł. od pracownika wzamian pracy w dn. 21.IX. r. b. 3,000 zł.

OŚWIATA ROLNICZA NA POSIEDZENIU WRN W OLSZTYNIE

Na posiedzeniu plenarnym WRN w Olsztynie, odbytym dn. 8.IX.47 r. przyjęty został plan oświaty rolniczej na rok szkolny 1947/48 przedstawiony przez kuratorium, według którego rozszerzona zostanie sieć szkół rolniczych w województwie, a obiekt wojewódzkiego związku samorządowego Kortowo — jako ośrodek rolny — przeznaczony zostaje na wyższą uczelnię.

GMINA — MIELEC - WIEŚ ZDAJE PRZEDTERMINOWO PODATEK GRUNTOWY

W ślad za powiatem Przeworsk, który pierwszy zapoczątkował przedterminową dostawę zboża na podatek gruntowy, poszedł powiat mielecki.

Onegdaj rolnicy gminy zbiorowej Mielec-Wieś, z gromad: Wojsław, Rzędzianowice, Złotniki i Książnice, dostarczyli przedterminowo i przed otrzymaniem nakazu dostawy, pewną ilość zboża tytułem spłaty podatku gruntowego w naturze.

Punktem zbornym furmanek był plac przed budynkiem gminy Mielec-Wieś, skąd furmanki przystrojone zielenią, z transparentami: „Zdajemy przedterminowo podatek gruntowy w życie“ pojechały do punktu zsypu w magazynach Spółdzielni Rolniczo-Handlowej.

Zdawanie zboża przez rolników zbiegło się z lustracją magazynów w Spółdzielni R. H., przeprowadzoną przez naczelnika Wydz. Urzędu Wojewódzkiego mgr. Petrusa,

delegata głównego pełnomocnika rządowego do spraw podatku gruntowego insp. Retelskiego oraz wojew. pełnomocnika rządowego ob. Kwasnowskiego.

Do zebranych rolników przemówił delegat głównego pełnomocnika, wyjaśniając sprawę spłaty podatku gruntowego w naturze i dziękując rolnikom za ich obywatelskie nastawienie.

Z kolei woj. pełnomocnik przedstawił zebrany sytuację gospodarczą w chwili obecnej, po czym wezwał rolników całego powiatu mieleckiego do szlachetnego współzawodnictwa w spłatach podatku gruntowego w naturze, życząc im zdobycia premii, wyznaczonej przez głównego pełnomocnika.

Z kolei, imieniem rolników powiatu mieleckiego, prezes Pow. Zarządu Stron. Ludowego, ob. Czekał, złożył przyrzeczenie 100-procentowego wywiązania się z obowiązku spłaty podatku gruntowego.

Ze zdających zboże na specjalne wyróżnienie zasługuje ob. Bukowski Władysław z gromady Wojsław, pow. Mielec, który zrzeka się korzystania z przysługującej mu ulgi, jako ojciec siedmiorga dzieci, oddając pełną należność zboża.

Jak nam sygnalizują w ostatniej chwili, również rolnicy z powiatu łańcuckiego zapoczątkowali spłatę podatku gruntowego w życie.

NAGRODA LITERACKA ZIEMI NYSKIEJ

Dowiadujemy się z prasy, że Powiatowa Rada Narodowa w Nysie, łącznie z tamtejszym starostą wystąpiła z inicjatywą ufundowania nagrody literackiej Ziemi Nyskiej. Zebrano fundusz w wysokości pół miliona złotych i przekazano go Towarzystwu Przyjaciół Nauk w Nysie celem rozpisania konkursu na dzieło naukowe lub literackie związane tematycznie z Ziemią Nyską. Nagrody wynoszą: 250.000 zł., 100.000 zł., 50.000 zł. itp. W skład jury wchodzi przedstawiciele Zw. Zaw. Literatów w Wrocławiu i Katowicach, Instytutu Śląskiego, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Nysie oraz władz państwowych i miejskich w Nysie.

Inicjatywę powyższą należy powitać z uznaniem, jako dowód, że Powiatowa Rada Narodowa w Nysie ocenia należycie znaczenie życia kulturalnego na Ziemiach Odzyskanych.

Odpowiedzi redakcji

Ob. W. J. Fryszczyn — nie możemy się z panem zgodzić co do szeregu punktów. Powoływanie nowych ludzi młodych i nieznanymi ma swoje bardzo poważne uzasadnienie. Wśród ludzi tych spotyka się często energiczne i bardzo wartościowe jednostki, nie obciążone tak silnie pracą jak znani miastu i okolicy cobywatele.

Ludzie znani w okolicy zajmują przeważnie stanowiska w tyłu instytucjach i organizacjach, oprócz normalnej pracy zawodowej, że często nie mogą wywiązać się należycie ze swoich obowiązków z powodu nawалу

pracy. Wielu zaś młodych ludzi wyrabia się na stanowisku radnego na wartościowego i odpowiedzialnego pracownika. Jeżeli zaś powołany na stanowisko radnego obywatel nie stoi na wysokości zadania można i należy go usunąć.

Co do politycznego zabarwienia radnych to trudno wyeliminować wpływy partii politycznych, gdyż one są dziś motorem całego życia państwowego. Oczywiście nie ma mowy o eliminacji wybitnych fachowców, którzy są bezpartyjni.

Poradnik radnego

Zadania i rola gromady w życiu społecznym

Gromada wiejska jest najmniejszą komórką samorządu terytorialnego, której prawo przyznaje osobowość prawną. Powstanie jej można nazwać naturalnym t. zn. niezależnym od woli organizatorów, ale narzuconym przez potrzeby, wypływające z sąsiedzkiego współżycia jej mieszkańców. Dlatego też gromada realizując powyższe potrzeby obejmuje swą działalnością niemal wszystkie zagadnienia miejscowego życia społecznego; w pierwszym jednak rzędzie dba o podniesienie na swoim terenie gospodarki, życia kulturalnego i zdrowotności.

Najpierw omówić należy zadania gromady w zakresie podniesienia techniki gospodarczej i organizacji pomocy sąsiedzkiej dla obróbki pola. Realizacja powyższych zamierzeń winna przebiegać głównie przez tworzenie kursów oświaty rolniczej, oraz organizowanie pogadanek przyczyniających się do powiększenia wiadomości techniczno-gospodarczych u rolnika. Lecz nie tylko wiadomości teoretyczne mają przyczynić się do podniesienia kultury rolniczej, ale również zakładanie i utrzymywanie wzorowych sadów, pasiek, zakup wspólnych narzędzi rolniczych oraz wspólne utrzymanie bydła i trzody zarodowej.

Drugą dziedziną w której winna przejawiać się ingerencja gromady jest kwestia podniesienia poziomu kulturalnego nie tylko przez budowę i utrzymywanie w stanie użytkowym budynków szkolnych i przedszkoli, lecz także przez stworzenie warunków na terenie gromady, pozwalających rolnikowi i jego dzieciom korzystać z tych urządzeń. Tu w pierwszym rzędzie trzeba zorganizować przy szkołach, spółdzielniach i t. p. czytelnice, biblioteki, prenumeratę czasopism oraz punkty słuchania radia w świetlicy. Niemniej palącą sprawą w tym względzie jest stworzenie w okresie zimowym wspólnego dowożenia dzieci do odleglejszych szkół, a co za tym idzie utrzymanie dróg i mostów nie tylko w okresie letnim, lecz także w czasie roztopów i zamieci śnieżnych.

Do naczelných zadań gromady należy sprawa utrzymania odpowiedniego stanu sanitarnego przez akcję profilaktyczną w postaci studzien na terenie gromady, łaźni oraz zakładanie i utrzymanie w należytych stanach podręcznych apteczek weterynaryjnych.

Porady prawne pod red. dr. Jerzego Starościaka

Zarząd gminy Koźmice Wielkie pow. krakowski zapytuje kto i na jakiej podstawie wydaje świadectwo przynależności, które stanowi podstawę stwierdzenia obywatelstwa polskiego.

Prawo przynależności, czyli swojszczyzny na terenie b. państwa austriacko-węgierskiego opierało się na ustawie z dnia 3.XII.1863 r. (Dz. R.P. Nr 103), zmienionej częściowo ustawą z dnia 5.XII.1896 r. (Dz. U.R.P. Nr 22). Ustawa z dnia 20.I.1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U.R.P. Nr 7 poz. 74) trzykrotnie nowelizowana, stanowi w art. 2, że z chwilą ogłoszenia tej ustawy prawo obywatelstwa polskiego służy każdej osobie, która ma prawo swojszczyzny w jednej z gmin na obszarze Państwa Polskiego, stanowiącym poprzednio część składową państwa austriackiego lub węgierskiego.

Poza tym jednak prawo obecnej przynależności stało się nieaktualne, wobec wprowadzenia polskich przepi-

Z powyższych wywodów jasno wynika, że gromada winna objąć niemal całą dziedzinę życia społecznego na swoim terenie. Jeżeli jednak tych wszystkich zadań spełnić nie może, to przynajmniej musi dążyć do tego, ażeby na każdym posiedzeniu Komisji Gospodarczej gromady przedyskutowane zostało przynajmniej jedno zagadnienie. Prawo przewiduje środki materialne dla pokrycia ciężarów całej działalności gromady, w postaci świadczeń szarwarkowych i pieniężnych, nałożonych na mieszkańców po uprzednim uzgodnieniu z gminą. Jako następnym źródłem mającym służyć do pokrywania kosztów działalności gromady jest majątek poniemiecki, opuszczony i t. p.

Okres jesienny jest najdogodniejszym czasem do realizowania tych wszystkich zamierzeń i usprawnienia organizacji życia sąsiedzkiego. Od chęci i dobrej woli gromady zależy przebudowa naszego życia gospodarczego i kulturalnego, a co za tym idzie — wzrost potęgi naszego Państwa.

„ Służewski Jerzy

SPROSTOWANIE

W związku z notatką zamieszczoną w Nr 17 „Rady Narodowej“ w dziale „Poradnik Radnego“ na temat czy w skład powiatowej rady narodowej mogą wchodzić członkowie miejskiej i gminnej rady narodowej, w drugiej szpalcie tej notatki podano niedokładną wiadomość.

W odpowiedzi na pytanie, czy wójt może zostać członkiem prezydium gminnej rady narodowej wyjaśnić trzeba, że istnieje formalny zakaz udziału wójta w prezydium gminnej rady narodowej. Art. 13 § 1 ustawy z dnia 11.IX.1944 r. (Dz. U. R. P. 1946 Nr 3 poz. 20) stanowi bowiem, że w żadnym razie nie mogą wchodzić w skład rady terenowej członkowie i pracownicy jej organów wykonawczych (wydziału wojewódzkiego i powiatowego, zarządu miejskiego i gminnego). Wobec tego, że wójt jest członkiem zarządu gminnego, z mocy tego przepisu nie może on być jednocześnie członkiem prezydium gminnej rady narodowej. Wójt może być natomiast zwyczajnym członkiem gminnej rady narodowej.

sów, a mianowicie: 1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.III.1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U.R.P. Nr 32 poz. 309), zmienionej częściowo ustawą z dnia 15.III. 1932 r. (Dz. U.R.P. Nr 38, poz. 390), 2) rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23.V. 1934 r. o meldunkach i księgach ludności (Dz. U.R.P. Nr 54, poz. 489) i 3) rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29.IX.1928 r. o dowodach osobistych (Dz. U.R.P. Nr 100 poz. 898).

W myśl tych przepisów ludność gminy składa się z osób: a) mających rzeczywiste miejsce zamieszkania w gminie i b) czasowo w gminie przebywających. Nie przewiduje się natomiast „swojszczyzny“ gminy.

Fakt zamieszkania potwierdza gmina na podstawie rejestru mieszkańców przez wystawienie „poświadczenia zamieszkania“ według ustalonego wzoru.

Osoba zaś, która chce uzyskać zaświadczenie w dowodzie osobistym, że jest obywatelem polskim, powinna wnieść odpowiednie podanie do właściwej, podług jej miejsca zamieszkania, powiatowej władzy administracji ogólnej, czyli do starostwa.

A. N.

Prezydium Gminnej Rady Narodowej gminy Sędzin zapytuje:

- 1) z ilu członków winna się składać Komisja Kontroli w gminnych radach narodowych?
- 2) czy członek prezydium gminnej rady narodowej może należeć do Komisji Kontroli i równocześnie być w zarządzie spółdzielni na stanowisku prezesa?
- 3) czy przewodniczący gminnej rady narodowej może być obecnym przy wykonywaniu czynności kontroli przez Komisję Kontroli?

Zgodnie z uchwalonymi dn. 5.III.1946 r. przez Prezydium KRN. zasadami powoływania komisji kontroli rad narodowych, komisja kontroli społecznej składać się musi przynajmniej z trzech osób. W razie potrzeby ilość ta może być powiększona. O powiększeniu ilości członków komisji kontroli decyduje prezydium gminnej rady narodowej. Komisje winny również dokooptować do swego grona nawet z poza rady specjalistów z tej dziedziny, której dotyczy kontrola, (np. buchaltera, weterynarza przy badaniu mięsa, robotnika drzewnego przy kontroli tartaku i in.).

W stosunku do pytania 2) z przepisów obowiązujących nie wynika, aby członek prezydium gminnej rady narodowej nie mógł być równocześnie członkiem komisji kontroli i prezesem spółdzielni. Tu należy tylko postawić zastrzeżenie, że gdyby komisja kontroli przeprowadzała kontrolę spółdzielni, której prezesem jest członek komisji, prezes będący członkiem komisji musiałby się z przeprowadzenia tej kontroli wyłączyć.

Na pytanie 3) należy odpowiedzieć, że przewodniczący gminnej rady narodowej jako taki może być obecnym przy czynnościach komisji kontroli; przepisy obowiązujące nie zawierają w tym względzie żadnego ograniczenia.

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Bartoszycach zapytuje:

- 1) czy władza zwierzchnia obowiązana jest udzielić swemu pracownikowi urlopu zaliczalnego do wyслуги emerytalnej, jeżeli ze służby w administracji państwowej pragnie on przejść do pracy w radzie narodowej.

Pragmatyka służbowa dla urzędników państwowych (Dz. U. R. P. 1922 Nr 21 poz. 164) przez postanowienie art. 22 i 29 stwarza dla urzędnika sytuację tego rodzaju, że w zasadzie pozostaje on w dyspozycji swej władzy przełożonej. Zezwolenie władzy przełożonej na udzielanie zezwoleń urzędnikowi na urlop lub płatne zajęcie dodatkowe, pozostaje w zasadzie w płaszczyźnie uprawnień dyskrecjonalnych władzy przełożonej. Wyjątki od tej ustawowej zasady mogą się jedynie na ustawowym przepisie opierać. Tego typu wyjątkami są wyjątki czynione dla członków wydziałów wykonawczych (art 12 listopadowego dekretu samorządowego — Dz. U. R. P.

1944 Nr 14 poz. 74) i dla posłów (art. 57 pragmatyki urzędniczej). Jeśli idzie o stanowiska w radach narodowych — to ustawodawstwo polskie w tym kierunku nie zawiera wyraźnych wskazówek, wobec czego przyjąć trzeba, że sprawa, udzielenia urzędnikowi urlopu dla pracy w radzie narodowej pozostaje w sferze uprawnień dyskrecjonalnych władzy przełożonej urzędnika. W każdym jednak razie urzędnikowi od decyzji tej władzy przysługuje prawo zwrócenia się w tej sprawie do wyższej rady z wnioskiem o interwencję tej rady na rzecz rady zainteresowanej.

Powiatowa Rada Narodowa w Przeworsku zapytuje jaki jest stosunek sekretarza, pełniącego stałą pracę w biurze P.R.N. pod względem wynagrodzenia, ubezpieczeń społecznych, urlopów, umowy służbowej.

Sekretarz powiatowej rady narodowej jest pracownikiem samorządowym, a więc podlega wszelkim przepisom, dotyczącym pracowników samorządowych.

Stanowisko sekretarza rady powiatowej rozstrzyga również kwestię jego przyjmowania i zwalniania. Formalnie przyjmowanym i zwalnianym on jest na tych samych zasadach, jak każdy inny pracownik powiatowego związku samorządowego.

Do mianowania jego jak i zwalniania ma pełne zastosowanie art. 10 dekretu o powoływaniu władz administracji ogólnej (Dz. U.R.P. 1944 Nr 2 poz. 8) postanawiającym, że w sprawach samorządowych starosta podlega decyzjom rady narodowej.

W tym świetle decyzja co do pracownika biura powiatowej rady narodowej należy do Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, a wykonawcą tej decyzji (zawarcia i rozwiązania umowy) jest starosta.

O przekazanie jakich typów przedsiębiorstw może ubiegać się samorząd.

Jak można wnioskować z opinii decydujących w tej mierze władz, samorządowi mają być przekazywane te spośród przedsiębiorstw przejętych na własność Państwa, które służą dla wypełnienia ustawowych obowiązków samorządu, ewentualnie te, które bezpośrednio niezbędne są do utrzymywania prowadzonej przez samorząd działalności mającej na celu zaspokojenie potrzeb publicznych. Przykładami tych przedsiębiorstw są cegielnie, betoniarnie, kamieniołomy, żwirownie itp. Inny typ majątku, o który powiększonym być może posiadanie samorządu, stanowią ośrodki lub gospodarstwa rolne przejmowane na potrzeby zakładów samorządowych (np. gospodarstwo pomocnicze dla domu starców lub szpitala). Dla miast specjalnie aktualnym jest tworzenie zapasu ziemi podmiejskiej na potrzeby przyszłej rozbudowy miasta.

Wydział Powiatowy w Kępnie w województwie poznańskim zapytuje:

1. Czy w myśl obowiązujących przepisów o ubezpieczeniu społecznym wydział powiatowy jest obowiązany ubezpieczyć starostę i wicestarostę jako przewodniczącego wydziału powiatowego i opłacać składki ubezpieczeniowe od wypłaconych dodatków samorządowych?

Przypominamy, że w październiku wszystkie budżety powinny być zdane

2. Czy jednostka samorządowa może zaliczyć urzędnikowi samorządowemu do wysługi emerytalnej okres okupacji, w którym urzędnik ten przebywał w niewoli niemieckiej?

Co do pierwszego z pytań powyższych, to Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej zajmuje stanowisko, że starosta z tytułu swojej funkcji jest jednocześnie z urzędu przewodniczącym powiatowego wydziału, a zatem z powodu przewodniczenia wydziałowi powiatowemu nie należy go zgłaszać do ubezpieczeń, gdyż nie jest to odrębne zatrudnienie, lecz tylko jeden z jego obowiązków jako starosty. Dodatek jaki starosta otrzymuje z powodu przewodniczenia w wydziale powiatowym winien jednak być doliczony do jego wynagrodzenia, od którego jest ubezpieczony i od którego są wplacane składki ubezpieczeniowe.

Co do pytania drugiego należy mieć na uwadze co następuje:

Sprawa zaliczalności do wysługi emerytalnej okresu wojennego nie jest dotąd ogólnie w stosunku do pracowników zarządu publicznego (państwowego i samorządowego) rozstrzygnięta. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 maja 1945 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 roku o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 21 poz. 126) dotyka wprawdzie tej sprawy, ale czyni to (§ 2 rozp.) tylko w stosunku do nauczycieli i przez to jakby podkreśla, że w stosunku do innych kategorii pracowników służby publicznej sprawa nie jest rozstrzygnięta.

Wobec powyższego w obecnym stanie prawnym rozstrzygnięcie kwestji zaliczenia urzędnikowi samorządowemu do wysługi emerytalnej okresu okupacji należy odroczyć do czasu wydania odpowiednich norm prawnych, o ile zagadnienia jego nie rozstrzygają miejscowe statuty emerytalne samorządu.

Ob. A. M. z Chelma Lubelskiego prosi o odpowiedź na pytania następujące:

- 1) Czy mieszkaniec miasta wydzielonego ma prawo do mandatu członka powiatowej rady narodowej, która ma swoją siedzibę w tym mieście?
- 2) Czy członek miejskiej rady narodowej miasta wydzielonego ma prawo być równocześnie członkiem powiatowej rady narodowej, która ma swoją siedzibę w tym mieście?
- 3) Czy członek powiatowej rady narodowej ma prawo równocześnie być członkiem wydziału powiatowego?

W stosunku do pytania 1) i 2) rozstrzygające znaczenie ma zasada, że przedstawicielstwo okręgu samorządowego w postaci rady narodowej tworzy się z mieszkańców tego okręgu. Rada Narodowa pewnego powiatu czy pewnego miasta wydzielonego z powiatu jest przedstawicielką tego powiatu czy miasta. Art. 6 § 1 ustawy o radach narodowych (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 3 poz. 26) postanawia, że system przedstawicielstwa w wojewódzkich, powiatowych, miejskich i gminnych radach narodowych winien odpowiadać zasadom wyrażonym w art. 4 pkt. 1, 2, 5. Zasada wyrażona w pkt. 2 art. 4 oznacza, że rada narodowa składa się z przedstawicieli delegowanych przez organizacje polityczne i gospodarcze, ... zrzeszenia zawodowe i społeczne, działające na terytorium Rzeczypospolitej, gdy chodzi o Krajową

Radę Narodową, lub na terytorium województwa, powiatu, gminy lub miasta, gdy chodzi o odpowiednie rady terenowe. Ta sama zasada wyrażona jest również w dekrecie o samorządzie terytorialnym (Dz. U. R. P. Nr 14 poz. 74), mianowicie w myśl art. 3 tego dekretu samorząd pewnego terytorium, pewnego okręgu czy terenu reprezentowany jest przez terenową radę narodową.

Oczywistą jest rzeczą, że gdyby rada narodowa pewnego powiatu miała w gronie swych członków, mieszkańców innego okręgu samorządowego, w danym wypadku — mieszkańców miasta wydzielonego z tego powiatu, to byłoby to niezgodne z omówioną wyżej zasadą czyli niezgodne z art. 6 ustawy o radach narodowych i z art. 3 dekretu o samorządzie terytorialnym. Należy tu zwrócić uwagę również na komentarz do art. 7 ustawy o radach narodowych w książce pt. „Rada Narodowa“ na str. 82, wydanej nakładem tygodnika „Rada Narodowa“.

Tak więc ani mieszkańiec miasta wydzielonego, ani członek rady narodowej tego miasta nie mają prawa do mandatu w powiatowej radzie narodowej, która ma siedzibę w tym mieście wydzielonym.

Co do pytania 3), to z treści art. 13 § 1 ust. drugi ustawy o radach narodowych wynika, że tylko w skład prezydium terenowej rady narodowej nie mogą wchodzić członkowie i pracownicy jej organów wykonawczych, a zatem w skład rady wchodzić mogą. Znaczy to, że członek powiatowej rady narodowej może być równocześnie członkiem wydziału powiatowego.

Prezydium powiatowej rady narodowej w Grudziądzu zapytuje, czy Wydział Wojewódzki ma prawo upoważnić jednego ze swych członków do przeprowadzenia stałego nadzoru i kontroli samorządowych organów wykonawczych na obszarze pewnego powiatu i czy poszczególne członki wydziału wojewódzkiego upoważniony w ten sposób, jest władzą nadzorczą w rozumieniu art. 67 ustawy samorządowej z dnia 23 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 35 poz. 294).

Pytania powyższe przewodniczący rady narodowej stawia, powołując się na treść zarządzenia Ministra Administracji Publicznej z dnia 3.II.1947 r. do wojewodów jako przewodniczących wydziałów wojewódzkich w sprawie inspekcji samorządowych organów wykonawczych i wykonywania bieżącego nadzoru nad działalnością organów wykonawczych samorządu niższych stopni. („Rada Narodowa“ Nr 9 z 1947 r. str. 9 — 10). Powołane zarządzenie zwraca uwagę na to, że wydział wojewódzki może należycie wykonywać swe zadania ustawowe, przewidziane w art. 17 dekretu z dn. 23 listopada 1944 r. o organizacji i zakresie działania samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 14 poz. 74) głównie na podstawie formalnej korespondencji.

Oczywistą jest rzeczą, że wydział wojewódzki jako taki nie może w całym swoim składzie wyjeżdżać na inspekcję i bezpośrednio wglądać w gospodarkę i administrację samorządową. Musi to czynić za pośrednictwem swych członków. Ale upoważnienie członka do wykonywania czynności nadzorczych z ramienia wydziału nie oznacza i oznaczać nie może podstawienia upoważnienia członka w miejsce wydziału. Swój władzą nadzorczą i związanej z nią odpowiedzialności wydział wojewódzki nie może przenosić na swych poszczególnych członków. Czynności nadzorcze wykonywane przez upoważnionego członka wydziału są zatem jedynie czynnościami przygotowawczymi dla wydania następnie na podstawie zebranego materiału decyzji przez wydział wojewódzki

w komplecie, który jest wymagany dla prawomocności uchwał wydziału.

St. Dratwa

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Tomaszowie zapytuje czy pracownik wydziału powiatowego może być powołany do Starostwa Powiatowego celem zastępowania pracownika państwowego, który korzysta z urlopu, względnie na inne zastępstwo?

W zasadzie pracownicy wydziału powiatowego obowiązani są do pracy jedynie na rzecz samorządu powia-

towego. Powoływanie ich do prac pomocniczych w starostwie może mieć miejsce jedynie w wypadku nadzwyczajnej mobilizacji sił pracowniczych (np. klęski żywiołowej), lub też w nadzwyczajnych wypadkach, jeżeli idzie o pomoc starostwu w prowadzeniu spraw, do których starostwo jest zobowiązane z mocy art. 14 listopadowego dekretu samorządowego (Dz. U. R. P. 1944 Nr. 14 poz. 74), to jest wyłącznie do pomocy w zrealizowaniu spraw samorządowych, które dla prezydium powiatowej rady narodowej przygotowuje starostwo.

Dział urzędowy

OKÓLNIK Nr. 216

w sprawie zainicjowania akcji zaopatrzenia Ziemi Odzyskanych w polską książkę

Biuro Rad Narodowych komunikuje, że Rada Państwa na posiedzeniu w dniu 1 października 1947 r. powzięła uchwałę o treści następującej:

„Nawiązując do uchwały Rady Państwa Nr 80/47 z 9 czerwca 1947 r. w przedmiocie zainicjowania akcji zaopatrzenia Ziemi Odzyskanych w polską książkę, z uwagi na doniosłość upowszechnienia oświaty i kultury na tych Ziemiach Rada Państwa postanawia:

1. W ramach akcji zaopatrzenia Ziemi Odzyskanych w polską książkę z sum zaofiarowanych przez Radę Państwa, Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo Ziemi Odzyskanych, Ministerstwo Oświaty oraz Komunalny Fundusz Pożyczkowo - Zapomogowy w łącznej kwocie 14 milionów zł., przydzielić 200 bibliotekom powiatowym i miejskim na Ziemiach Odzyskanych księgozbiory, składające się z cennych dzieł literatury polskiej i obcej.

2. Zobowiązać odnośne powiatowe i miejskie rady narodowe do wydania zarządzeń w przedmiocie opracowania na koszt związków samorządowych w terminie dwumiesięcznym książek zawartych w nadesłanych księgozbiorach.

3. Zobowiązać powiatowe i miejskie rady narodowe do czuwania nad dalszym rozwojem bibliotek samorządowych, co winno znaleźć wyraz w opracowanych obecnie budżetach na 1948 r.“

W związku z treścią powyższej uchwały odnośne rady narodowe winny zapewnić należyte i terminowe wykonanie zaleceń zawartych w uchwale Rady Państwa.

OKÓLNIK Nr 217

w przedmiocie uchwały Rady Państwa w sprawie zatwierdzenia Instrukcji Biura Rad Narodowych o organizacji i funkcjonowaniu wojewódzkich, powiatowych i gminnych komitetów bibliotecznych.

Biuro Rad Narodowych komunikuje, że Rada Państwa na posiedzeniu w dniu 1 października 1947 r. powzięła uchwałę o treści następującej:

„Rada Państwa, przywiązując wielką wagę do akcji upowszechnienia książki w Polsce i udostępnienia jej każdemu obywatelowi, wzywa terenowe rady narodowe do jak najszybszego powołania do życia Komitetów Bibliotecznych w trybie przepisów dekretu z dnia 17 kwietnia 1946 r. o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi i zaleca Radom, aby przy organizowaniu Komitetów kierowały się wytycznymi, zawartymi w instrukcji Biura Rad Narodowych w sprawie organizacji i funkcjonowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych Komitetów Bibliotecznych.“

Biuro Rad Narodowych podaje do wiadomości treść instrukcji.

INSTRUKCJA

Biura Rad Narodowych Rady Państwa dla terenowych rad narodowych w sprawie organizacji i funkcjonowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych komitetów bibliotecznych

Ustala się w porozumieniu z Ministerstwem Oświaty następujące wytyczne dla organizacji i funkcjonowania powołanych na podstawie art. 4 dekretu z dnia 17 kwietnia 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 163) o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi — wojewódzkich, powiatowych i gminnych komitetów bibliotecznych, których zadaniem — jako organów doradczych terenowych rad narodowych — jest współdziałanie z władzami administracji szkolnej i organami samorządu terytorialnego w zakresie prowadzenia jednolitej akcji kulturalnej za pomocą książki oraz umożliwienia każdemu obywatelowi korzystania ze zbiorów bibliotecznych:

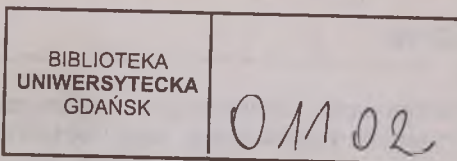
§ 1. Na pierwszym konstytuującym posiedzeniu komitetu bibliotecznego przewodniczy wchodzący w skład komitetu przedstawiciel komisji oświatowej do czasu wyboru przewodniczącego komitetu. Wybór przewodniczącego następuje zwykłą większością głosów członków komitetu. Przedstawiciel komisji oświatowej, jeżeli nie został wybrany na przewodniczącego, jest z urzędu zastępcą przewodniczącego komitetu, występuje w imieniu komitetu bibliotecznego na posiedzeniach rady narodowej i jej komisji oświatowej, a na jego wnioski uchwały i opinie komitetu mogą być referowane przez członka komitetu — znawcę danego zagadnienia.

§ 2. Posiedzenie komitetu bibliotecznego zwołuje przewodniczący:

- a) co najmniej 2 razy w roku dla zaopiniowania preliminarza budżetowego na akcję biblioteczną i wysłuchania sprawozdania kierownika odnośnych bibliotek publicznych;
- b) na wniosek władz administracji szkolnej lub organów wykonawczych samorządu terytorialnego;
- c) na życzenie wojewódzkiej (powiatowej, miejskiej, gminnej) rady narodowej lub komisji oświatowej tejże rady;
- d) na wniosek co najmniej połowy członków Komitetu;
- e) na podstawie uchwały komitetu o terminie następnego posiedzenia.

§ 3. Posiedzenia wojewódzkiego, powiatowego i gminnego (miejskiego lub wiejskiego) komitetu bibliotecznego odbywają się z udziałem kierownika wojewódzkiej (powiatowej, miejskiej, gminnej) biblioteki publicznej, chyba, że przedmiotem obrad są zarzuty przeciw jego osobistej działalności.

§ 4. Członek komitetu bibliotecznego, który opuścił bez usprawiedliwienia dwa kolejne posiedzenia, bądź też w ciągu roku trzy posiedzenia komitetu — traci

mandat. Przewodniczący odnośnego bibliotecznego komitetu zawiadamia o tym za pośrednictwem kuratora okręgu szkolnego (inspektora szkolnego) właściwą radę narodową, celem powołania innego członka.

§ 5. Praca w komitetach bibliecznych jest bezpłatna. Zamiejscowi członkowie komitetu otrzymują zwrot kosztów podróży i diety w wysokości ustalonej przez odnośną radę narodową.

§ 6. W ramach zadań, określonych w art. 4 ust. 6 dekretu o bibliotekach do wojewódzkiego bądź powiatowego (miejskiego w powiatach grodzkich) komitetu — należą następujące czynności:

- 1) w zakresie czuwania nad działalnością i rozwojem bibliotek powszechnych i szkolnych na terenie województwa bądź powiatu:
 - a) ustalanie polityki zakupów i powoływanie na wniosek kierownika biblioteki wojewódzkiej (powiatowej, miejskiej) komisji doboru książek oraz zatwierdzanie regulaminu jej działania;
 - b) opiniowanie sprawozdań kierownika wojewódzkiej (powiatowej, miejskiej) biblioteki publicznej, przedkładanych władzom szkolnym, organom wykonawczym samorządu terytorialnego i radzie narodowej;
 - c) staranie o uzyskanie funduszków na akcję biblioteczną drogą imprez dochodowych, zbiorów publicznych, pozyskiwanie subwencji, darów w postaci książek itd.;
 - a) staranie o uzyskanie odpowiednich lokali i urządzeń wewnętrznych dla bibliotek publicznych;
 - e) propaganda bibliotek i czytelnictwa przez inicjowanie wystaw, odczytów, konkursów, imprez artystycznych, wycieczek itp. we współpracy z placówkami oświaty i kultury dla dorosłych oraz stowarzyszeniami oświatowymi;
 - f) występowanie z wnioskami w sprawie ustalania przez radę narodową wysokości opłat za korzystanie z bibliotek publicznych;
- 2) W zakresie koordynowania działalności bibliotek powszechnych i szkolnych na terenie województwa bądź powiatu:
 - a) opiniowanie projektów sieci bibliotek publicznych, opiniowanie na żądanie wojewódzkiej rady narodowej wniosków o powierzenie publicznej bibliotece miejskiej funkcji publicznej biblioteki wojewódzkiej lub powiatowej, względnie — publicznej bibliotece wojewódzkiej lub powiatowej funkcji publicznej biblioteki miejskiej (art. 9 ust. 5 dekretu o bibliotekach), występowanie z wnioskami o powierzenie bibliotekom, wymienionym w art. 14 ust. 1 dekretu o bibliotekach funkcji biblioteki publicznej, w myśl art. 14 ust. 2 oraz art. 15 dekretu;
 - b) uzgadnianie planów zakupów między bibliotekami wszelkich typów w zakresie zakupu wydawnictw droższych i szczególnie niezbędnych oraz uzgadnianie zakresu i zasięgu działania bibliotek nieobjętych siecią bibliotek publicznych;

c) staranie o pływ ksiąg i tów dla l

3) Opiniowanie budżetu na potrzeby biblieczne województwa bądź powiatu oraz dostarczanie odnośnej radzie narodowej materiałów informacyjnych o potrzebach finansowych w zakresie akcji bibliecznej.

§ 7. Gminny komitet biblieczny spełnia w zakresie swego działania czynności analogiczne do wymienionych w § 6 z tym, że:

- a) rozpatruje z reguły sprawy indywidualnych bibliotek na terenie gminy, opierając się na ogólnych wskazaniach komitetów bibliecznych wyższego stopnia;
- b) z wnioskiem o powierzenie bibliotece miejskiej funkcji biblioteki powiatowej lub odwrotnie występuje jedynie w odniesieniu do miast, będących siedzibą władz powiatowych;
- c) wysuwa lub opiniuje wnioski o przydział księgozbiorów ruchomych dla poszczególnych ośrodków życia zbiorowego w gminie.

§ 8. Wojewódzka (powiatowa, miejska, gminna) rada narodowa może, na wniosek kuratora okręgu szkolnego (inspektora szkolnego) lub po wysłuchaniu jego opinii, rozwiązać wojewódzki (powiatowy, miejski gminny) komitet biblieczny oraz powoływać i odwoływać poszczególnych jego członków.

§ 9. W razie rozwiązania wojewódzkiej (powiatowej, miejskiej, gminnej) rady narodowej powołany przez nią komitet biblieczny nie przerywa swej pracy, natomiast nowa rada narodowa może po ukonstytuowaniu się powołać nowy komitet biblieczny lub zmienić częściowo jego skład, stosownie do § 8 niniejszej instrukcji.

§ 10. Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 października 1947 r.

PRZEGLĄD OKÓLNIKÓW BIURA RADY PAŃSTWA OGŁOSZONYCH WE WRZEŚNIU 1947 R.

205	3.IX.	Zwalnianie pracowników dla uczestniczenia w pracach rad narodowych.
206.	4.IX.	Dot. Obywatelskich Komitetów Odbudowy Stolicy.
207.	4.IX.	Dot. terminowego opłacania prenumeraty dwutygodnika „Rada Narodowa”.
208.	9.IX.	Dot. budżetów związków samorządu terytorialnego na rok 1948.
209.	9.IX.	Dot. Kontroli społecznej P.C.K. i stowarzyszenia „Caritas”.
210.	17.IX.	Dot. inkasa składek ubezpieczeniowych na rzecz Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń wzajemnych.
211.	16.IX.	Dot. sąsiedzkiej pomocy rolnej.
212.	16.IX.	W sprawie możliwego zaopatrzenia w samochody powiatowych rad narodowych.
213.	25.IX.	Dot. rozbudowy publicznych średnich szkół zawodowych.
214.	29.IX.	W sprawie przeprowadzenia statystyk składu personalnego prezydów terenowych rad narodowych.
215.	30.IX.	Dot. powoływania Obywatelskich Komisji Podatkowych.

Adres Redakcji: Warszawa, Podchorążych 99, tel. 88-173.

Redaktor naczelny H. Kurkowska, przyjmuje interesantów codziennie od 1 — 3.

Prenumerata 1 egz. kwartalnie 93 zł.

Konto PKO I — 707

Redakcja rękopisów nie zwraca

Prenumeratę przyjmuje Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik”, Warszawa, Srebrna 12.

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” B-40219 Drukarnia Nr 2 Spółdz. Wyd. „Czytelnik”, Marszałkowska 3/5